

Årsmelding 2017

NAMIBIA
FORENINGEN

www.namibiaforeningen.no

Styrets beretning

Årsmøtet i 2017 vedtok en ny hovedmålsetting for perioden 2018–20. Satsningsområdene er de svakeste og mest marginaliserte gruppene i Namibia på den ene siden, og et arbeid som bygger videre på foreningens faglige arv på den andre. I sistnevnte ligger en videreutvikling av modellen for pedagogisk entreprenørskap, med erfaringsdeling og kompetanseoverføring til andre afrikanske land. Prioriteringene i hovedmålsettingen danner grunnlag for en søknad til Norad for samme periode. Fra styrets side ble arbeidet med søknaden fulgt opp av en referansegruppe bestående av styreleder og nestleder.

En annen viktig arv i foreningens arbeid er samarbeidet med studenter

og høyskoler. Vi fortsatte tilretteleggelsen for studentpraksis for norske studenter i Namibia med tilbud kurs, bakvakt/sikkerhet og visum. Det var svært gledelig at studentene ved den nye, sammenslåtte Høgskolen i Innlandet støtter foreningens arbeid med 40 kroner pr student pr år framover. Dette ble vedtatt i 2017, og er virksomt fra 2018.

Et stort engasjement fra dyktige frivillige gjorde 2017 til nok et rekordår for Namibiabutikken.

Det ble holdt 7 styremøter og behandlet 44 saker. Regnskapet for 2017 viser et underskudd på 586.941.

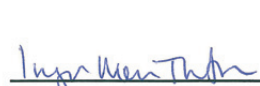
Forsidefoto:
San-kvinne med barn, kledd i tradisjonelt skinn. Foto: Vidar Wie Østlie

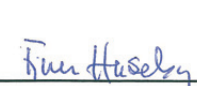
Elverum 6. juni 2018

Trygve Hermansen
Styreleder

Inger Karin Røe Ødegård
Nestleder

Vidar Wie Østlie
Daglig leder

Inger Marie Øfsti Thataone
Styremedlem

Finn Huseby
Styremedlem

Kari Halberg
Ansattes representant

Fra årsmøtet 14. juni 2017

Styreleder: Trygve Hermansen
Nestleder: Inger Karin Røe Ødegård
Styremedlem: Inger Marie Øfsti Thataone
Styremedlem: Finn Huseby
Varamedlem: Lisbet Koppang Telnes
Varamedlem: Jon Magne Tangen

Fra årsmøtet 16. juni 2016

Leder: Trygve Hermansen
Nestleder: Maren Ervik
Styremedlem: Inger Marie Øfsti
Styremedlem: Finn Huseby
Varamedlem: Ragni Stafne
Varamedlem: Birgit Andresen
Ansattes representant: Kari Halberg

Namibiaforeningen er medlem av Innsamlingskontrollen.

Namibia er et land i det sørlige Afrika, og grenser til Angola, Zambia, Botswana og Sør-Afrika. Landet har en lang og ugjestmild kyst til Sør-Atlanteren.

Styreform: Republikk
Hovedstad: Windhoek
Folketall: ca 2 millioner
Areall: 825 418 km²
(ca 2,5 x Norge)
Off. språk: Engelsk
Valuta: Namibiske dollar
(1 N\$ = ca 60 øre)

Ondao Mobile Primary School

Som vi beskrev i årsmeldingen i fjor, var Namibiaforeningen med på å bygge opp denne unike skolen og undervisningsmodellen i Kaokoland fra 1998 til 2008. I de 10 årene som har gått siden da, har departementet drevet videre på egenhånd. Faglig sett er det selsagt departementet som hele tiden har hatt hovedansvaret, mens man har slitt siden 2008 fordi Namibiaforeningen hadde viktige bidrag på logistikk, utstyr og oppfølging. Vi ser blant annet at overordnet fagpersonell sitter i Opuwo, og har problemer med å komme ut til de 37 enhetene, 127 lærerne og 3200 elevene som er fordelt over et område stort som Hedmark fylke.

På denne bakgrunnen valgte Namibiaforeningen å gå inn igjen med en begrenset støtte for å sikre forsyninger på drivstoff, men også ulltepper, noen titler av skolebøker samt sanitetsbind. Dette har gjort det mulig for skolen å fungere bedre, lærerne kan følges opp mer regelmessig og de 3200 elevene får en bedre skolehverdag. Mange av elevene har en hverdag der de veksler mellom å hjelpe familien med å passe geiter og kyr, og det å gå på skolen – selve ideen med skolen var at dette skulle være mulig. Uansett er tilgang til mat og skolemateriell og oppfølging viktig for at barna skal trives og foreldrene ha tillit til skolen. Vi har mottatt mange bekymringsmeldinger de senere årene, og det var godt å kunne bidra til å lette situasjonen.

Kostnader 2017: 46 134

Urfolksorganisasjonen Hipo

Også i 2017 har Namibiaforeningen støttet urfolksorganisasjonen Hipo i Kaokoland i det nord-vestlige Namibia. Den har fortsatt en stor medlemsmasse og et stort engasjement, men sliter med å gjøre seg uavhengig av finansiering fra oss. Organisasjonen står i skjæringspunktet mellom den tradisjonelle bantu-kulturen og levesettet på den ene siden, og presset fra blant annet turisme og kraftutbygging på den andre. Vårt bidrag i 2017 har bidratt til å opprettholde organisasjonen. Prioriteringene til Hipo er tilgang til drikkbart vann, videre utbygging av enkelt vegnett og overnattingsmuligheter ved skoleenhetene.

Kostnader 2017: 49 634

Norad-søknad og programutvikling

1. oktober leverte foreningen en søknad til Norad for perioden 2018–2020 med en ramme på 6 millioner kroner pr år.

Som foreningens hovedmålsetting slår fast, er våre primære målgrupper de mest marginaliserte gruppene og de som generelt er rammet av relativ og absolutt fattigdom i Namibia og det sørlige Afrika. For søknaden 2018–2020 betyr dette fokus på San-folket, som er den mest sårbare gruppen i det sørlige Afrika (se egen bakgrunnsartikkel).

Vi skal fortsette samarbeidet med Legal Assistance Centre for å trygge de reelle landrettighetene for San-folket, og vi skal jobbe for trivsel og trygghet i skolen for San-elever – og en kulturell sensitiv skole. Det som er helt nytt, er vårt fokus på såkalt Indigenous Entrepreneurship. Det bygger på entreprenørskapsbegrepet i vid forstand, og at man skal bygge på styrkene i en tradisjonell kultur, framfor å se kulturen som en utfordring. Dette settes sammen i en helhet som også inkluderer engelsk, tale- og debatteknikk. Dette er for å utdanne en ny generasjon ledere som kan stå i spennet mellom det tradisjonelle og det moderne, og møte storsamfunnet med selvtillit og kunnskap

En annen hovedsatsning er videreføring av pedagogisk entreprenørskap i skolen. Dette er en unik modell som er utviklet i samarbeid med norsk og namibisk fagpersonale, samtidig er det en sårbar modell med en ny metodikk. Det er behov for kvalitetssikring og videreutvikling. Flere andre afrikanske land har vist interesse, og det ligger til rette for erfaringsdeling og kompetanseoverføring. Modulene som ligger i søknaden er altså kvalitetssikring, en sterkere integrering av lærerutdanningen i det faglige opplegget, og et samarbeid med land som har vist interesse for modellen. For disse landene planlegges det først en nettverksfase, dernest en implementeringsfase for minst ett land i 3-årsperioden.

Endelig er det også en modul for å ivareta unge namibiske entreprenører. Som en del av denne prosessen, delte vi i november 2017 ut prisen «Namibia Youth Entrepreneurship Awards» (NYEA) for første gang. Der ble det kåret i alt 3 vinnere fra deltakerne i springsstudien fra 2015.

*Kostnader programutvikling 2017: 693 547
Kostnader NYEA 2017: 41 955*

Fra utdelingen av «Namibia Youth Entrepreneurship Awards». Med bl.a. Monica Imanga fra «Home of Good Hope» foran. Foto: Panduleni Kandume

San – marginalisert folk med rik historie

San-folket er de opprinnelige beboerne i Namibia og det sørlige Afrika. Begrepet «San» er en språklig konstruksjon som en fellesbetegnelse for de mange undergruppene av denne opprinnelige befolkningen. San-folket selv definerer seg selv ut ifra sin undergruppe, som for eksempel Ju/Hoansi, Khwe, Hai||om, !Khomani.

San-folket er tradisjonelt et jeger- og sanker-folk, det vil si at de har levd slik mennesket gjorde før jordbruket kom. Genetisk er de et av folkene som hele menneskeheten stammer fra, og ifølge nyere forskning har de bodd i det sørlige Afrika i rundt 60 000 år.

Estimert antall for San-befolkningen for 2000 år siden var 300 000 – 400 000 personer. I dag er antallet ca. 100 000, fordelt mellom Namibia (38 000), Botswana (39 000), Sør-Afrika (4 500), Zambia (1 600) og Zimbabwe (1 200).

Organisert i små grupper.

De har tradisjonelt levd i små grupper på 20–30 personer. Disse gruppene er kjennetegnet med flat sosial struktur, og at ingen opparbeider seg status. En person som for eksempel er svært flink til å jakte, får ingen

belønning eller makt på grunn av det. De små gruppene overlever over tid ved at man har unngått konflikter innad. Dette kan være et sympatisk trekk, men samtidig har fravær av «konfliktkompetanse» gjort folket svært sårbare i møte med andre grupper, både andre afrikanske og europeiske. Selv om det er en eldgammel kultur, kan barneoppdragelsen framstå som moderne, ved at barna selv tar beslutninger i eget liv, og føringer fra voksne formidles varsomt og tilbakeholdende.

Denne sosiale strukturen med likhet og nedtoning av konflikter i små grupper kan man fortsatt se i landsbyene rundt Tsumkwe/Nyae Nyae Conservancy. Til tross for begrensede materielle ressurser, har dette vært en trygg sosial ramme for barn og voksne. Når det gjelder møtet med storsamfunnet, ser vi at barna lett blir fremmedgjorte og utstøtte i et autoritært og røft skolemiljø. Dette fortsetter så i voksen alder i relasjon til storsamfunnet og arbeidslivet.

Tidligere levde San-folket over hele det sørlige Afrika, mens man nå er henvist til «resettlement farms» og mindre enklaver. Et fullverdig liv på den gamle måten er ikke lenger mulig, og man har store problemer med spranget inn i storsamfunnet og den moderne verden. San-folkets strukturelle problem i dag er derfor at de er fanget mellom sin tradisjon og det moderne.

Kilder: Jennifer Hays, Owners of learning 2016 og Nyae Nyae Development Foundation of Namibia

Legal Assistance Centre engasjert for å stoppe ulovlig beite

Ettersom San-folket tradisjonelt er jegere og sankere, blir derfor de områdene de disponerer benyttet i tråd med det, og man har lite tradisjon eller kompetanse på kveg- eller annet husdyrhold. For utenforstående kan områdene se ut som ubenyttede, og man har fått en situasjon med ulovlig beite i Nyae Nyae Conservancy, som er et område på ca. 9000 km², og som tilhører eller forvaltes av de som bor der. Problemet her er at utstrakt kveghold vil true hele levestedet til San-folket i området, og inntrengerne har heller ikke fått tillatelse til å beite her. I Namibia er det tradisjonelle ledere som forvalter beiterettigheter på såkalt communal land og i konservatene, og det er ikke anledning til å ta seg til rette. Situasjonen har mer eller mindre pågått siden 2007, og man har forsøkt et strafferettslig spor, uten å nå fram. En sivilrettslig prosess har ikke vært forsøkt før nå, den slår hardere og er også enklere prosessuelt. Det er dette sporet vi nå skal forfølge i samarbeid med LAC. Dette vil bli fulgt opp utover i 2018, mens selve avtalen med LAC ble inngått i 2017.

Kveg sluppet på ulovlig beite i Tsumkwe-området. Foto: Vidar Wie Østlie

Elever ved skolen i //Xa/oba Village. Foto: Vidar Wie Østlie

Dropout-problemet i Tsumkwe-skolen har fått en løsning?

Området rundt Tsumkwe – Nyae Nyae Conservancy – er altså et av de aller siste større områdene hvor San-folket til en viss grad kan praktisere en tradisjonell livsstil. I landsbyene får innbyggerne ca. 40 % av sitt livsgrunnlag fra tradisjonell jakt og sanking. Til tross for fattigdom og sosiale problemer, er dette likevel relativt trygg atmosfære hvor Namibiaforeningen i en årrekke har støttet og videreutviklet de såkalte Village Schools, som er et tilbud for barn i 1.–3. klasse. Fra 4. klasse må de over til Tsumkwe Primary School. Her har de ofte opplevd fremmedgjøring, marginalisering og rent ut trakassering, både fra lærere og andre elever. Problemet har særlig vært knyttet til oppholdet i internat, og fravær fra familie og landsby. Dette har ført til at når man kommer til høyere klassene i barneskolen, har dropout-raten vært tilnærmet 100 %.

I 2017 innledet Namibiaforeningen et

samarbeid med organisasjonen Tucsín (The University Centre for Studies in Namibia) for å gjøre noe med dette. Det har for det første blitt delt ut toalettsaker og ulltepper, det er også brukt noe penger på TV og DVD med lydsystem.

Det mest sentrale virkemidlet har likevel vært at eldre representanter for San-folket har blitt engasjert til å følge opp og aktivere ungene i internatet i helgene. Dette startet 3. juni og fortsatte til slutten av skoleåret i desember. Som Tucsín skriver i sin rapport: «From the date the Project started, absenteeism declined significantly and the dropout rate was 0 %». (Tallet er basert på Tucsíns egne observasjoner). Elevene sluttet altså helt å dra hjem til landsbyen på grunn av mistrivsel. De har tradisjonelt en stor nærhet til foreldrene og andre i landsbyen, og mer kontakt med voksne fra sin egen folkegruppe i skolehverdagen kan se

ut til å være det som gjør tilværelsen på skolen levelig. Vi vil derfor fortsette med disse vellykkede aktivitetene i 2018.

Kostnader i 2017: 91 180

Mat til Village Schools

I forbindelse med prosjektbesøk i tidlig august fikk vi vite at landsbyskolene rundt Tsumkwe var helt uten matforsyninger for resten av året. Dette er utdanningsdepartementets ansvar. Men en marginalisert gruppe som ingen lytter til, blir fort glemt – selv om det mangler mat. Namibiaforeningen valgte derfor å gjøre innkjøp som dekket forbruk for resten av året. Dette ble lagret på sentrallager i Tsumkwe, og rektor har rapportert på distribusjon.

Kostnader i 2017: 10 185

Informasjon, nettverk og marked

Offentlige tilskudd

Den løpende samarbeidsavtalen med Elverum kommune, knyttet til internasjonalt arbeid, fortsatte i 2017. Rammen ble økt til 100.000 kroner pr år i 2016. Kommunen er i tillegg en viktig støttespiller for foreningen. Lotteri- og stiftelsestilsynet bidrar gjennom to ordninger; andel av lokalt bingospill og moms-refusjon, til sammen 141.397.

Innsamlede midler og gaver

Gaver fra foreningens faste givere innbrakte 68.000 kroner. De siste midlene fra studentaksjonen Skills ble tildelt Namibiaforeningen og utgjorde 126.975 kroner. Gledelig at Lillemoen og Melåsberget skoler igjen støttet foreningens prosjekter gjennom aksjonen «Aktiv for andre» med 18.443.

Ny avtale med studentene

Det viktigste bidraget på avtale- og markedsfronten kom med vedtak i Studentparlamentet for Høgskolen i Innlandet, da man bestemte å erstatte det avsluttede Skills-engasjementet med direkte støtte til Namibiaforeningen. Det skjer i forbin-

delse med betaling av semesteravgift, fra og med vårsemesteret 2018. (På høsten støtter man SAIH). Avtalen utgjør 40 kroner pr student for ca. 13.000 studenter. Dette betyr en halv million pr år i utgangspunktet. (Den enkelte student har en formell reservasjonsrett.) Dette er en viktig avtale for Namibiaforeningen, og vi setter pris på tillitserklæringen som ligger i den. Vi ser fram til økt samarbeid med studentene i årene som kommer!

Studentpraksis i Namibia

I 2017 samarbeidet foreningen med Høgskolen i Innlandet og Høgskolen i Østfold om tilretteleggelse av praksisopphold i Namibia. I tillegg hadde vi et begrenset samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus. I avtalene ligger det bakvakt/sikkerhet, kurs i Norge og Namibia, samt formidling av visum. For 2017 omfattet dette 48 studenter. Mot slutten av året ble det også ordnet visum for 53 studenter med sikte på utreise i det norske vårsemesteret 2018.

Internasjonal elverumsing

Som det framgår av øvrige saker på denne siden, har Høgskolen i Innlandet et internasjonalt engasjement knyttet til studenter og studentpraksis. I tillegg har de et strategisk

Studenter fra Høgskolen i Innlandet på feltbesøk til et sosialt prosjekt i Katutura. Foto: Samuel Kapepu

partnerskap med Universitetet i Namibia. Høgskolen har også et engasjement knyttet til Indonesia. Etter tsunamien i 2004 bidro man til at det ble bygget opp igjen en ny sykepleieskole i Banda Ache-provinsen. På denne bakgrunnen ble Høgskolen i Innlandet, campus Elverum, kåret til Internasjonal elverumsing for 2017.

Fra utdeling av toalettsaker på ved Tsumkwe Primary School. Tiltaket er finansiert av studentene ved Høgskolen i Innlandet gjennom utviklingsprosjektet «Skills». Foto: Vidar Wie Østlie

Ansatte

Ansatte i Elverum:

Daglig leder Vidar Wie Østlie
Renholder 10 % Kari Halberg
Renholder 10 % Marit Myrvold

Ansatt ved kontoret i Windhoek:

Kontorleder Panduleni Kandume

Kontroll/oppfølging av midler

Ingen nye saker å melde.
Gamle saker avsluttet.

Forsknings- og utviklingsaktiviteter

Mye av foreningens arbeid i 2017 har bestått av utvikling og utredning av nye programkonsepter innen urfolksområdet og pedagogisk entreprenørskap.

Nulltoleranse for korrupsjon

I 2011 vedtok Namibiaforeningen et eget dokument som definerer vår nulltoleranse for korrupsjon, et dokument som foreningen selv og våre prosjektpartnere må forholde seg til.

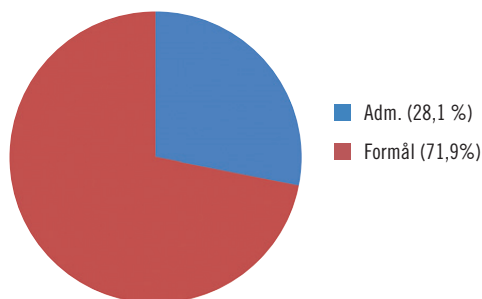
Medlemsstatikk

Foreningen hadde i 2017 172 medlemmer, hvorav 25 var familiemedlemmer, 4 organisasjonsmedlemmer og 18 medlemskap gjennom frivillig arbeid i butikken.

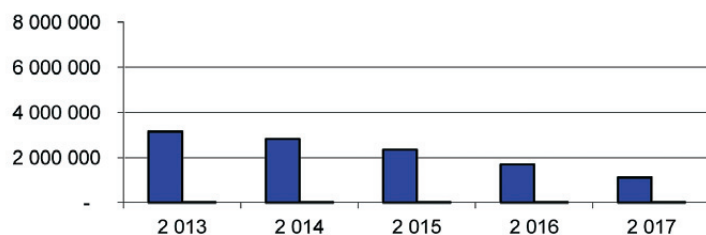
Nøkkeltall regnskap i årsmelding 2017

Kostnader	1 915 746
Inntekter	1 457 712
Resultat	- 458 034

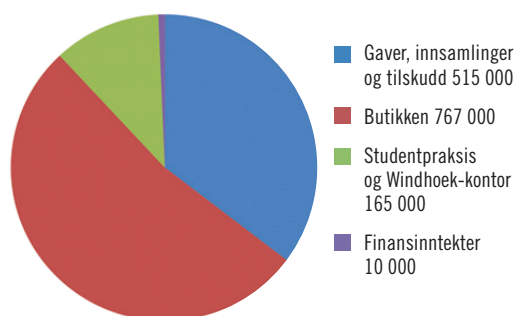
Kostnader

Egenkapital

Inntekter

Du kan gi Namibiaforeningen tippemidler!

Som spiller hos Norsk Tipping kan du velge ett lag eller en forening som skal motta fem prosent av det beløpet du spiller for. Namibiaforeningen er registrert i frivillighetsregisteret og du kan gi dine fem prosent til oss om du ønsker. Det eneste som kreves

for å bli grasrotgiver er å være registrert spiller. Den foreningen du velger å støtte blir registrert på deg slik at du støtter hver gang du spiller

For å lese mer om grarotandelen og hvordan du kan gå frem gå inn på www.grasrot-

andelen.no eller oppsøk en av landets mange kommisjonærer for Norsk Tipping

GRASROTANDELEN

Namibiabutikken: 2017 nytt rekordår!

Namibiabutikken er åpen hver dag med unntak av søndager (11–16, lørdag 11–14). Overskuddet går til Namibiaforeningens arbeid og skyldes hovedsakelig salget av brukte klær som leveres daglig fra folk i lokalsamfunnet.

Namibiabutikken har vært drevet som solidaritetsbutikk på frivillig basis siden 1981. Namibiaforeningen ønsker å takke alle som bidrar med klær og andre varer til butikken og selvsagt alle som årlig legger ned mange frivillige arbeidstimer i driften. De er frivillighetenes ansikter!

Aktive og registrerte frivillige i 2017: Margrit Flermoen, Ellen Lothe, Gry Handberg, Ragni Stafne, Ingeborg Svenkerud Mikkelsen, Bjørg Christiansen, Ragnhild Mårdal, Birgit Andresen, Bente Skjefstad, Lise Andresen, Ingjerd Kongsro, Randi Jørstad, Guro Bu, Karin Korsmo, Lisbet Koppang Telnes, Toril Jømne, Margrethe Fasting, Anne Solli og Espen Asheim Harviken

Nok en gang har Namibiabutikken gått med rekordoverskudd. Resultatet i 2017 ble 550.388.

Fra ryddedugnad i butikken. Det kommer inn enorme mengder klær fra publikum i løpet av et år – det er en stor jobb å sortere og henge opp. Foto: Vidar Wie Østlie

Både klær og pyntegenstander kan kjøpes for en god sak. Foto: Bente Elisabeth Skjefstad.